

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ «ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΕ;

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

2

Τι πιστεύουν και τι γνωρίζουν οι πολίτες για τα ανθρώπινα δικαιώματα

6

Απόψεις σχετικά με τη λειτουργία της δημοκρατικής κοινωνίας και την πολιτική συμμετοχή

12

Χρηστή διοίκηση και διαφθορά στις δημόσιες υπηρεσίες

© Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2021.

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού τα οποία δεν καλύπτονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ούτε ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματός του ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των παρακάτω πληροφοριών.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2021.

Print	ISBN 978-92-9461-112-3	doi:10.2811/380197	TK-01-20-642-EL-C
PDF	ISBN 978-92-9461-091-1	doi:10.2811/12941	TK-01-20-642-EL-N

Φωτογραφίες:

Εξώφυλλο: © iStock/filadendron

Σελίδα 5: © FRA

Σελίδα 6: © iStock/Vladimir Vladimirov

Σελίδα 10: © iStock/miodrag ignjatovic

Σελίδα 11: (αριστερά) © iStock/Chris Ryan, (δεξιά) © iStock/Zolnierek

Σελίδα 12: © iStock/notwaew

Σελίδα 13: (αριστερά) © iStock/Martinbowra, (δεξιά) © iStock/urbazon

Σελίδα 16: © iStock/mediaphotos

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) βασίζεται στις αξίες της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ωστόσο, οι εν λόγω αξίες, όπως και οι συζητήσεις σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών, μπορεί να φαίνονται απομακρυσμένες από την καθημερινότητα των πολιτών.

Με το σκεπτικό αυτό, ο FRA διερεύνησε τι κατανοούν, τι γνωρίζουν και τι βιώνουν οι πολίτες όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματά τους στην πράξη. Τα δεδομένα που προκύπτουν παρέχουν ολοκληρωμένα και συγκρίσιμα στοιχεία για τα ζητήματα αυτά.

Η παρούσα περίληψη παρουσιάζει τα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας του FRA. Πρωταρχικός στόχος είναι η ενημέρωση των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των κυβερνήσεων και των φορέων των κρατών μελών, καθώς και των υπέρμαχων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με τη θέση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις κοινωνίες της ΕΕ –βάσει των απόψεων και των εμπειριών του κοινού.

Τα συμπεράσματα αυτά είναι ζωτικής σημασίας για όσους πιστεύουν στην τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής «από τη βάση προς την κορυφή». Οι εργαζόμενοι σε τομείς που άπτονται των θεμελιωδών δικαιωμάτων μπορούν να αξιοποιήσουν τα δεδομένα προκειμένου να τεκμηριώσουν και να δοκιμάσουν τις παραδοχές τους σχετικά με τα όσα πιστεύει και βιώνει το κοινό.

Τα ευρήματα μπορούν επίσης να τεκμηριώσουν δράσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και –τελικά– να αξιοποιηθούν με θετικό τρόπο για την εφαρμογή των δικαιωμάτων στην πράξη.

Επισήμανση ορολογίας

Με τον όρο «θεμελιώδη δικαιώματα» νοούνται τα «ανθρώπινα δικαιώματα» στο εσωτερικό πλαίσιο της ΕΕ. Σε ορισμένες ερωτήσεις της έρευνας χρησιμοποιήθηκε ο όρος «ανθρώπινα δικαιώματα» διότι οι ερωτώμενοι κατανοούσαν καλύτερα τον συγκεκριμένο όρο. Στην παρούσα περίληψη οι δύο όροι χρησιμοποιούνται αδιακρίτως.

Έρευνα για τα θεμελιώδη δικαιώματα: βασικά στοιχεία

Για τις ανάγκες της έρευνας για τα θεμελιώδη δικαιώματα συλλέχθηκαν δεδομένα από 29 χώρες – 27 κράτη μέλη της ΕΕ, το Ηνωμένο Βασίλειο (που ήταν κράτος μέλος της ΕΕ κατά την περίοδο συλλογής των δεδομένων) και τη Βόρεια Μακεδονία (τη μοναδική χώρα εκτός ΕΕ με καθεστώς παρατηρητή στον FRA κατά την περίοδο σχεδιασμού της έρευνας).

Συνολικά, συλλέχθηκαν δεδομένα από 34 948 ερωτώμενους. Σε κάθε χώρα συμμετείχε αντιπροσωπευτικό δείγμα συμμετεχόντων –που κυμαινόταν από 1 000 στις περισσότερες χώρες έως 3 000 ερωτώμενους στη Γαλλία και στη Γερμανία.

Η έρευνα για τα θεμελιώδη δικαιώματα διεξήχθη ηλεκτρονικά στην Αυστρία, στη Γαλλία, στη Γερμανία, στη Δανία, στην Εσθονία, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στις Κάτω Χώρες, στο Λουξεμβούργο, στη Σουηδία και στη Φινλανδία. Σε άλλες χώρες, οι ερευνητές επικοινωνήσαν με τους ερωτώμενους διά ζώσης. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν από τον Ιανουάριο έως τον Οκτώβριο του 2019.

Τα αποτελέσματα είναι αντιπροσωπευτικά σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και σε επίπεδο χώρας, και αφορούν άτομα ηλικίας 16 ετών και άνω με συνήθη τόπο κατοικίας στη χώρα από την οποία συμμετείχαν στην έρευνα.

ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ ΚΑΙ ΤΙ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Οι περισσότεροι πολίτες θεωρούν τα ανθρώπινα δικαιώματα σημαντικά για την οικοδόμηση μιας δικαιοτέρας κοινωνίας, όμως οι κοινωνικά μειονεκτούντες έχουν λιγότερες πιθανότητες να αισθάνονται ωφελημένοι από τα ανθρώπινα δικαιώματα.

ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ FRA 1

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να λάβουν στοχευμένα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι πολίτες που δυσκολεύονται να τα βγάλουν οικονομικά πέρα, οι οποίοι είναι πιθανότερο να θεωρούν ότι δεν απολαμβάνουν όλοι τα ίδια βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, ενημερώνονται αποτελεσματικά για τα δικαιώματά τους και για τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να τα διεκδικούν. Θα πρέπει επίσης να υλοποιήσουν δράσεις με στόχο την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης ατόμων χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου σχετικά με τα δικαιώματά τους. Τα κράτη μέλη της ΕΕ που εφαρμόζουν τέτοια μέτρα σε εθνικό επίπεδο θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο αξιοποίησης των διαθέσιμων χρηματοδοτικών μηχανισμών της ΕΕ και τη συμμετοχή συναφών εθνικών παραγόντων, όπως οι εθνικοί οργανισμοί για τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι φορείς ισότητας και οι οργανισμοί διαμεσολάβησης.

Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν προσπάθειες με στόχο τη γνωστοποίηση, την προώθηση και την προσβασιμότητα των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε εκείνους που τα δικαιούνται. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να διερευνήσουν διάφορα φόρουμ και κανάλια αποτελεσματικής επικοινωνίας σχετικά με τα δικαιώματα, στοχεύοντας συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες και χρησιμοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης παράλληλα με τα συμβατικά μέσα ενημέρωσης, σε στενή συνεργασία με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

- ★ Σχεδόν 9 στους 10 πολίτες (88 %) στην ΕΕ θεωρούν ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι σημαντικά για την οικοδόμηση μιας δικαιοτέρας κοινωνίας στη χώρα τους. Το ποσοστό αυτό κυμαίνεται από «χαμηλό», 76 % στην Ουγγαρία, έως «υψηλό», 96 % στη Μάλτα. Επιπροσθέτως, περίπου τα δύο τρίτα των πολιτών (64 %) διαφωνούν με τη δήλωση ότι «τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι άνευ σημασίας για την καθημερινότητά μου». Αυτό δείχνει ότι οι πολίτες στην ΕΕ πιστεύουν ευρέως ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα μπορούν να διαδραματίσουν χρήσιμο και ουσιαστικό ρόλο στη ζωή τους.
- ★ Παράλληλα, περίπου 7 στους 10 Ευρωπαίους (68 %) θεωρούν ότι κάποιος αντλούν αθέμιτο όφελος από τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το ένα τρίτο (33 %) συμφωνεί με τη δήλωση «τα μόνα άτομα που επωφελούνται από τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι εκείνα που δεν τα αξίζουν, όπως οι εγκληματίες και οι τρομοκράτες».
- ★ Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν σύνδεση μεταξύ του εισοδηματικού και μορφωτικού επιπέδου των πολιτών και των απόψεών τους για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Πολίτες που δηλώνουν ότι δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα με το εισόδημα του νοικοκυριού τους (δηλαδή δυσκολεύονται να πληρώσουν για πράγματα που χρειάζονται) και πολίτες που έχουν ολοκληρώσει έως και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι λιγότερο πιθανό να αισθάνονται ότι όλοι στη χώρα τους απολαμβάνουν τα ίδια ανθρώπινα δικαιώματα. Επίσης, οι ίδιοι πιστεύουν ότι ορισμένοι άνθρωποι αντλούν αθέμιτο όφελος από τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- ★ Επί παραδείγματι, το 44 % των πολιτών που δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα οικονομικά συμφωνούν με τη δήλωση ότι «τα μόνα άτομα που επωφελούνται από τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι εκείνα που δεν τα αξίζουν, όπως οι εγκληματίες και οι τρομοκράτες». Αντιθέτως, με τη δήλωση αυτή συμφωνεί ποσοστό 27 % των πολιτών που ζουν άνετα με το τρέχον εισόδημά τους. Επιπλέον, ποσοστό 38 % των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας –άνω των 65 ετών– συμφωνούν με την ίδια δήλωση σε σύγκριση με ποσοστό 27 % των ατόμων ηλικίας 16–29 ετών. Παράλληλα, με την ίδια δήλωση συμφωνεί το 43 % των ατόμων που αντιμετωπίζουν σοβαρούς μακροχρόνιους περιορισμούς στις συνήθεις δραστηριότητές τους –όπως άτομα με αναπηρίες ή μακροχρόνια προβλήματα υγείας– έναντι 32 % όσων δεν βιώνουν τέτοιους περιορισμούς.

- ★ Σε 11 από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, ποσοστό τουλάχιστον 50 % των ερωτώμενων συμφωνούν ή συμφωνούν πολύ ότι η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν αποτελεί πραγματικό πρόβλημα στη χώρα τους, αλλά ότι, τουναντίον, παραβιάσεις συμβαίνουν «αλλού».
- ★ Η ανάλυση των αποτελεσμάτων βάσει κοινωνικών-δημογραφικών χαρακτηριστικών αποκαλύπτει ότι οι πολίτες που τα βγάζουν πέρα «με δυσκολία» ή «με μεγάλη δυσκολία» είναι λιγότερο πιθανόν να συμφωνήσουν (ή να συμφωνήσουν πολύ) ότι η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν αποτελεί πραγματικό πρόβλημα στη χώρα τους: ποσοστό 43 % έναντι 54 % εκείνων που τα βγάζουν πέρα «άνετα» ή «πολύ άνετα». Επίσης, την άποψη αυτή τείνουν να εκφράζουν οι άνδρες (52 %) περισσότερο από ό,τι οι γυναίκες (44 %).

ΣΧΗΜΑ 1: ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ΕΕ-27, %)

► Σημείωση:
Εκ του συνόλου των ερωτώμενων στην ΕΕ-27 (n = 32,537)· σταθμισμένα αποτελέσματα.

Πηγή: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 («Έρευνα του 2019 για τα θεμελιώδη δικαιώματα») [Τα δεδομένα συλλέχθηκαν σε συνεργασία με τις CBS (NL), CTIE (LU) και Statistics Austria (AT)]

«Η Εσθονία είναι σε γενικές γραμμές μια χώρα στην οποία υπάρχει σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όμως το πρόβλημα, κατά την άποψή μου, είναι ότι οι άνθρωποι με χαμηλά εισοδήματα αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες (συνταξιούχοι, άτομα με αναπηρίες).»

(Άνδρας, από 16 έως 29 ετών, ερωτώμενος στο πλαίσιο της έρευνας, Εσθονία)

Σύμφωνα με το νέο στρατηγικό θεματολόγιο για την ΕΕ για την περίοδο 2019–2024 ⁽¹⁾, η οικοδόμηση μιας δίκαιης και κοινωνικής Ευρώπης μέσα από την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων ⁽²⁾ –παράλληλα με τη «δίκαιη μετάβαση» σε ένα πράσινο βιώσιμο μέλλον ⁽³⁾– αποτελεί μείζονα προτεραιότητα για την ΕΕ. Δεδομένων των συγκεκριμένων δεσμεύσεων, η ανεργία και η διαβίωση σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού δεν ευνοούν την πλήρη απόλαυση των δικαιωμάτων.

⁽¹⁾ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2019), **Νέο στρατηγικό θεματολόγιο 2019–2024**.

⁽²⁾ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, **Διοργανική διακήρυξη για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων**, Βρυξέλλες, 13 Δεκεμβρίου 2017 (ΕΕ C 428 της 13.12.2017, σ. 10). Ο **ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων** περιλαμβάνει 20 αρχές που παρέχουν νέα και αποτελεσματικότερα δικαιώματα για τους πολίτες της ΕΕ. Περιλαμβάνει τρεις βασικούς τομείς, ήτοι: ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση στην αγορά εργασίας, δίκαιοι όροι εργασίας, και κοινωνική προστασία και ένταξη (η τρίτη αρχή για τις ίσες ευκαιρίες αναφέρει ότι κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε ίση μεταχείριση και ίσες ευκαιρίες όσον αφορά την απασχόληση, την κοινωνική προστασία, την εκπαίδευση και την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες που διατίθενται στο κοινό).

⁽³⁾ Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020), **Launching the Just Transition Mechanism – for a green transition based on solidarity and fairness** [Θέτοντας σε λειτουργία τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης – για μια πράσινη μετάβαση βασισμένη στην αλληλεγγύη και τη δικαιοσύνη]

Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ συνδέεται άμεσα με την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ, και αρκετά από τα δικαιώματα που προβλέπει είναι δύσκολο να εξασφαλιστούν για τις πλέον περιθωριοποιημένες κοινωνικά και οικονομικά ομάδες στην ΕΕ, γεγονός που αποτυπώνεται στα αποτελέσματα αρκετών ερωτήσεων της έρευνας. Πρόκειται για αρκετά δικαιώματα του Χάρτη. Σε αυτά περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η ανθρωπινή αξιοπρέπεια (άρθρο 1), η ελευθερία του επαγγέλματος και το δικαίωμα προς εργασία (άρθρο 15), η ισότητα γυναικών και ανδρών (άρθρο 23), η απαγόρευση διακρίσεων (άρθρο 21), η κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική αρωγή (άρθρο 34), η προστασία της υγείας (άρθρο 35), και η ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής (άρθρο 45).

Το δικαίωμα πρόσβασης στη δικαιοσύνη (άρθρο 47 του Χάρτη) είναι επίσης σημαντικό για τα αποτελέσματα της έρευνας. Η πρόσβαση στη δικαιοσύνη υπονομεύεται όταν οι πολίτες —ιδίως όσοι ανήκουν σε περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως εκείνοι που αδυνατούν να τα βγάλουν πέρα— αντιλαμβάνονται τους ελέγχους και τις ισορροπίες του συστήματος ως «ξένα» προς την καθημερινότητά τους, κατάσταση που συνδυάζεται με την έλλειψη γνώσεων σχετικά με τα δικαιώματα και τον τρόπο πρόσβασης σε αυτά.

Οι πολίτες γνωρίζουν λιγότερα για τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ από ό,τι για άλλες διεθνείς πράξεις για τα δικαιώματα του ανθρώπου, γεγονός που εξαρτάται από το μορφωτικό επίπεδο.

ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ FRA 2

Σε συνέχεια των συμπερασμάτων του 2019 του Συμβουλίου της ΕΕ για τον Χάρτη, τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να εξετάσουν τον καλύτερο τρόπο με τον οποίο μπορούν να παρέχουν «προσβάσιμες πληροφορίες» στο κοινό σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα που προβλέπονται στον Χάρτη. Με τον τρόπο αυτό θα υποστηρίζονταν οι προσπάθειες των εθνικών παραγόντων στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την προαγωγή της ευαισθητοποίησης και για την ενίσχυση της εφαρμογής του Χάρτη.

Στο πλαίσιο της προώθησης του Χάρτη, η ΕΕ θα πρέπει να υποστηρίζει την τακτική ανταλλαγή μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ όσον αφορά τις πρακτικές και τα διδάγματα με στόχο την αύξηση της ευαισθητοποίησης και των γνώσεων σχετικά με τον Χάρτη, ιδίως στα κράτη μέλη στα οποία, σύμφωνα με την έρευνα για τα θεμελιώδη δικαιώματα, παρατηρούνται χαμηλότερα επίπεδα ευαισθητοποίησης. Τα παραπάνω θα μπορούσαν να ενταχθούν στις υφιστάμενες δεσμεύσεις στο επίπεδο της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου για τα θεμελιώδη δικαιώματα, τα δικαιώματα των πολιτών και την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων (FREMP) με στόχο τη διεξαγωγή επίσιου διαλόγου σχετικά με τον Χάρτη.

- ★ Ένας στους δύο ερωτώμενους (53 %) έχουν ακουστά τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μικρότερο ποσοστό έχει ακουστά τον Χάρτη σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και την Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

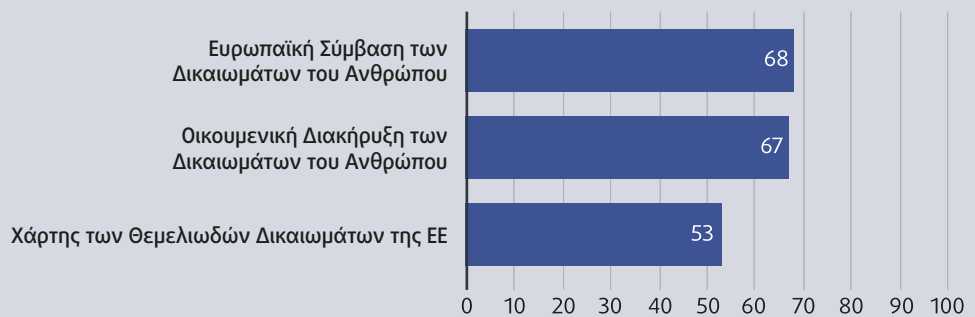
Το αποτέλεσμα αυτό θα έπρεπε ίσως να είναι αναμενόμενο δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου είναι ήδη εβδομήντα ετών, ενώ ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ είναι συγκριτικά «νεότερος», καθώς εκδόθηκε πριν από είκοσι χρόνια. Ωστόσο, τα δεδομένα υποδεικνύουν ότι πράγματι υπάρχει μικρότερη διαφορά μεταξύ της ευαισθητοποίησης των πολιτών σχετικά με τον Χάρτη και της ευαισθητοποίησής τους σχετικά με την ΕΣΔΑ στις χώρες που έγιναν μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης τη δεκαετία του 1990, και στις οποίες η ΕΣΔΑ εφαρμόζεται για μικρότερο χρονικό διάστημα.

- ★ Οι πολίτες χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου είναι λιγότερο πιθανόν να έχουν ακουστά κάποια από τις τρεις διεθνείς πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα για τις οποίες ερωτήθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας —Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.
- ★ Επιπλέον, πέραν του μορφωτικού επιπέδου, στα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά που συνδέονται με τη χαμηλότερη ευαισθητοποίηση σχετικά με τις πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις οποίες αφορούσαν οι ερωτήσεις της έρευνας, συμπεριλαμβάνονται οι οικονομικές δυσκολίες με το τρέχον εισόδημα του νοικοκυριού, η μεγαλύτερη ηλικία (65+), η ανεργία ή συνταξιοδότηση.

Ο Χάρτης είναι από τις πλέον σύγχρονες και ολοκληρωμένες νομικά δεσμευτικές πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Έχει την ίδια νομική αξία με τις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το άρθρο 51 του Χάρτη προβλέπει την υποχρέωση της ΕΕ και των κρατών μελών —όταν ενεργούν εντός του πεδίου εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ— να σέβονται τα δικαιώματα, να τηρούν τις αρχές και να προάγουν την εφαρμογή των διατάξεων του Χάρτη. Στα **συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ για τον Χάρτη (2019)** απευθύνεται έκκληση στα κράτη μέλη να ενισχύσουν την του 2019 ευαισθητοποίηση και τις δραστηριότητες επιμόρφωσης σχετικά με τον Χάρτη στους κυριότερους παράγοντες στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα τον ρόλο του FRA στην κατεύθυνση αυτή. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου επισημαίνουν επίσης τη σημασία της παροχής προσβάσιμων πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματα που προβλέπει ο Χάρτης στο «ευρύ κοινό».

ΣΧΗΜΑ 2: ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (ΕΥ-27, %)

►
Σημείωση:
Εκ του συνόλου των ερωτηθέντων στην ΕΕ-27 από τους οποίους ζητήθηκε να συμπληρώσουν την ενότητα της έρευνας «Ευαισθητοποίηση και ευθύνες σχετικά με τα δικαιώματα» (n = 26,045) σταθμισμένα αποτελέσματα.

Πηγή: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 («Έρευνα του 2019 για τα θεμελιώδη δικαιώματα») [Τα δεδομένα συλλέχθηκαν σε συνεργασία με τις CBS (NL), CTIE (LU) και Statistics Austria (AT)]

ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Οι νεαρότερες ηλικιακές ομάδες αποδίδουν μικρότερη σημασία σε σχέση με τις μεγαλύτερες στις διάφορες πτυχές της λειτουργίας των δημοκρατικών κοινωνιών για τις οποίες ερωτήθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας.

ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ FRA 3

Προκειμένου να ενισχύσει τη δέσμευση των νέων στη λειτουργία της δημοκρατικής κοινωνίας, ως βασικού πυλώνα για την απόλαυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν υπόψη τα αποτελέσματα της έρευνας —που δείχνουν ότι οι νέοι ηλικίας 16-29 ετών αποδίδουν μικρότερη σημασία σε βασικές πτυχές της δημοκρατίας— κατά την εφαρμογή της **στρατηγικής της ΕΕ για τη νεολαία 2019-2027**. Η στρατηγική αυτή, σε επίπεδο ΕΕ, περιλαμβάνει την «ενίσχυση της συμμετοχής των νέων στον δημοκρατικό βίο, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε ποιοτικές πληροφορίες που επικυρώνονται από αξιόπιστες πηγές, και προώθηση της συμμετοχής σε ευρωπαϊκές και άλλες εκλογές». Είναι σημαντικό οι νέοι να συμμετέχουν ενεργά στην εν λόγω διαδικασία.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα εξελισσόμενα πρότυπα της ανάμιξης των νέων στην πολιτική και να διερευνούν νέους τρόπους αποτελεσματικής συνεργασίας και επικοινωνίας με τους νέους ανά την Ευρώπη.

- ★ Ποσοστό 86 % των πολιτών πιστεύουν ότι οι ελεύθερες και δίκαιες εκλογές είναι μείζονος σημασίας για τη δημοκρατία. Συνολικά, τουλάχιστον τρεις στους πέντε πολίτες αποδίδουν μεγάλη σημασία σε κάθε ένα εκ των έξι στοιχείων της δημοκρατίας για τα οποία ερωτήθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας. Τα αποτελέσματα κυμαίνονται από 60 % έως 86 %, ανάλογα με το αντικείμενο της ερώτησης. (Για τον ακριβή κατάλογο των ερωτήσεων που τέθηκαν, ανατρέξτε στο πλαίσιο.)
- ★ Οι νέοι της ηλικιακής ομάδας 16-29 ετών αποδίδουν σταθερά μικρότερη σημασία στις έξι πτυχές της δημοκρατίας για τις οποίες ερωτήθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας, έναντι των μεγαλύτερων ηλικιακών ομάδων. Επί παραδείγματι, οι νέοι (σε ποσοστό 58 %) αποδίδουν μικρότερη σημασία σε ζητήματα όπως η ελευθερία των κομμάτων της αντιπολίτευσης να επικρίνουν την κυβέρνηση σε σχέση με τις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες (70 % των πολιτών ηλικίας 54-64 ετών και 69 % των πολιτών ηλικίας 65 ετών και άνω).
- ★ Το άρθρο 165 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ προβλέπει την υποχρέωση της Ένωσης να λαμβάνει μέτρα ώστε να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των νέων στον δημοκρατικό βίο στην Ευρώπη. Η στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία για την περίοδο 2019-2027, το πλαίσιο σχετικά με τη συνεργασία της ΕΕ στον τομέα της πολιτικής για τη νεολαία, ενθαρρύνει τη συμμετοχή των νέων στον δημοκρατικό βίο, στηρίζοντας παράλληλα τη συμμετοχή των νέων στην κοινωνία και στα κοινά. Επιπλέον, το **Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Ιανουαρίου 2020 σχετικά με τη Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης** θεωρεί ότι η εξασφάλιση της συμμετοχής των νέων θα είναι ένα ουσιαστικό στοιχείο των μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων της Διάσκεψης και κρίνει απαραίτητη τη διοργάνωση ειδικών εκδηλώσεων για τη νεολαία στο πλαίσιο αυτό.

Τι ρωτούσε η έρευνα;

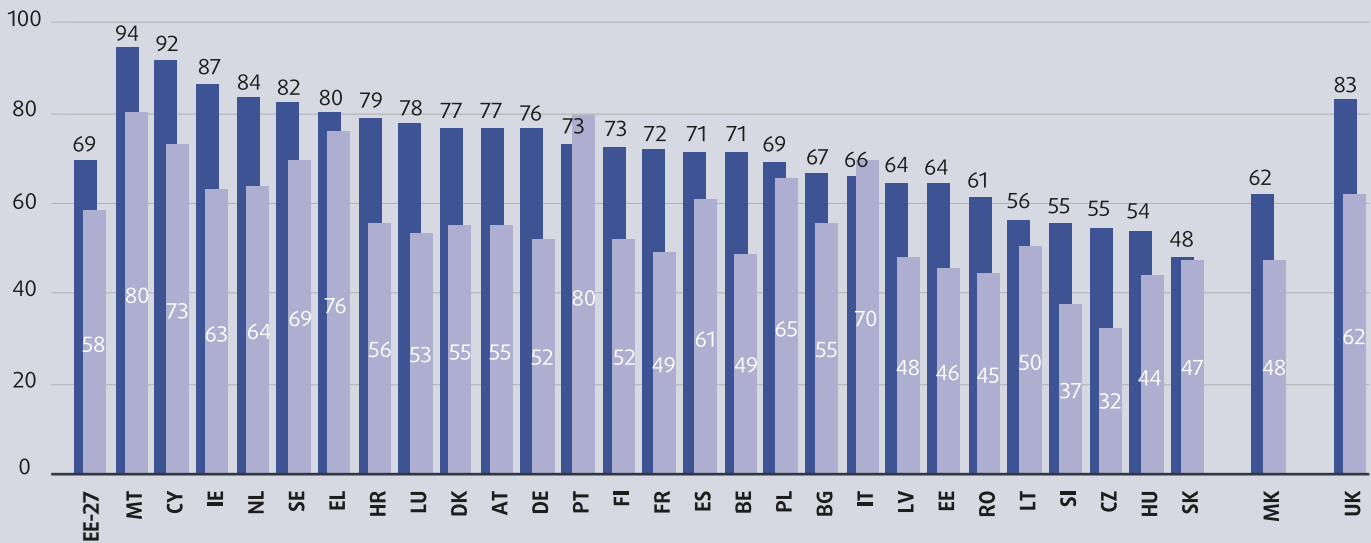
Πόσο σημαντικά πιστεύετε ότι είναι τα ακόλουθα για τη δημοκρατία;

- Οι εκλογές να είναι ελεύθερες και δίκαιες
- Οι ψηφοφόροι να συζητούν για την πολιτική με άλλα άτομα προτού αποφασίσουν για την ψήφο τους
- Τα κόμματα της αντιπολίτευσης να μπορούν να επικρίνουν ελεύθερα την κυβέρνηση
- Η παρουσίαση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να είναι ελεύθερη από κυβερνητική επιρροή
- Τα δικαιώματα των ομάδων μειοψηφίας να προστατεύονται

- Οι πολίτες να έχουν τον τελευταίο λόγο για τα σημαντικότερα πολιτικά ζητήματα με άμεση ψηφοφορία μέσω δημοψηφίσματος

Οι ερωτώμενοι μπορούσαν να απαντήσουν σε κάθε ερώτημα επιλέγοντας μία τιμή της κλίμακας, η οποία κυμαινόταν από «1 – Καθόλου σημαντικό» έως «7 – Ιδιαίτερα σημαντικό». Επιπλέον, στους ερωτώμενους που δεν επέλεξαν κάποια από τις εν λόγω κατηγορίες απαντήσεων δόθηκε η επιλογή να απαντήσουν «προτιμώ να μην απαντήσω» ή «δεν γνωρίζω».

ΣΧΗΜΑ 3: ΠΕΠΟΙΘΗΣΗ ΟΤΙ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ ΝΑ ΕΠΙΚΡΙΝΟΥΝ ΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ, ΑΤΟΜΑ ΗΛΙΚΙΑΣ 16-29 ΕΤΩΝ ΚΑΙ 65 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ, ΑΝΑ ΧΩΡΑ (%) ^{α), β)}

Σημειώσεις:

^{α)} Εκ του συνόλου των ερωτηθέντων στην ΕΕ-27, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Βόρεια Μακεδονία από τους οποίους ζητήθηκε να συμπληρώσουν την ενότητα της έρευνας «Ευαισθητοποίηση και ευθύνες σχετικά με τα δικαιώματα» (n = 26,045): σταθμισμένα αποτελέσματα.

^{β)} Οι ερωτώμενοι μπορούσαν να απαντήσουν σε κάθε ερώτημα επιλέγοντας μία τιμή της κλίμακας, η οποία κυμαινόταν από «1 – Καθόλου σημαντικό» έως «7 – Ιδιαίτερα σημαντικό». Επιπλέον, στους ερωτώμενους που δεν επέλεξαν κάποια από τις εν λόγω κατηγορίες απαντήσεων δόθηκε η επιλογή να απαντήσουν «προτιμώ να μην απαντήσω» ή «δεν γνωρίζω». Τα ανωτέρω αποτελέσματα βασίζονται στις τιμές 6 ή 7 που επέλεξαν οι ερωτώμενοι από κλίμακα επτά βαθμών.

Πηγή: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 («Έρευνα του 2019 για τα θεμελιώδη δικαιώματα») [Τα δεδομένα συλλέχθηκαν σε συνεργασία με τις CBS (NL), CTIE (LU) και Statistics Austria (AT)]

Οι πολίτες πιστεύουν στις δημοκρατικές αρχές, όμως, σε μεγάλο ποσοστό αισθάνονται ότι «παραγκωνίζονται» από τις παραδοσιακές πολιτικές και τους πολιτικούς.

ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ FRA 4

Η ενίσχυση της πολιτικής συμμετοχής στην ΕΕ απαιτεί συντονισμένες προσπάθειες προκειμένου να αντιμετωπιστεί το εύρημα της έρευνας ότι η πλειοψηφία των πολιτών αισθάνονται ότι «τα παραδοσιακά κόμματα και οι πολιτικοί δεν νοιάζονται για ανθρώπους σαν εμένα», γεγονός που αποτυπώνεται επίσης στο εύρημα ότι οι πολίτες αισθάνονται ότι διαθέτουν περιορισμένες ευκαιρίες για εργασία αν δεν ανήκουν στο κυβερνών πολιτικό κόμμα. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις κοινωνικές ομάδες που αισθάνονται περισσότερο αποκομμένες από τις δημοκρατικές διαδικασίες, όπως άτομα που δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα με τα τρέχοντα εισοδήματά τους.

Οι «διάλογοι με τους πολίτες» και οι συναφείς διαβουλεύσεις αποτελούν καθιερωμένο εργαλείο δραστηριοποίησης στην ΕΕ και αποσκοπούν στην προσέγγιση διαφόρων κοινωνικών ομάδων σχετικά με μείζονα ζητήματα πολιτικής. Ωστόσο, τα εργαλεία αυτά πρέπει να υποβληθούν σε σημαντική επανεξέταση, ώστε να υπάρξει προσέγγιση των οικονομικά μειονεκτούντων και να καταβληθεί προσπάθεια συστηματικής συνεργασίας μαζί τους.

Η εξασφάλιση μιας δυναμικής κοινωνίας των πολιτών, η οποία συνδυάζεται με ανεξάρτητα, πλουραλιστικά και υπεύθυνα μέσα ενημέρωσης—βασισμένα στην ελευθερία της έκφρασης—απαιτεί στήριξη σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών λόγω του ρόλου που διαδραματίζουν στην ενίσχυση της δημοκρατικής συμμετοχής ως μέσου προάσπισης των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

- ★ Η πλειοψηφία των πολιτών στην ΕΕ (60 %) συμφωνούν ή συμφωνούν πολύ ότι τα παραδοσιακά κόμματα και οι πολιτικοί δεν ενδιαφέρονται για αυτούς.
- ★ Η αίσθηση ότι «τα παραδοσιακά κόμματα και οι πολιτικοί δεν ενδιαφέρονται για ανθρώπους σαν εμένα» κορυφώνεται μεταξύ όσων δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα με το εισόδημα του νοικοκυριού τους, όσων έχουν ολοκληρώσει έως και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και όσων αντιμετωπίζουν σοβαρούς μακροχρόνιους περιορισμούς στις συνήθειες δραστηριοτήτες τους (λόγω αναπηρίας ή μακροχρόνιων προβλημάτων υγείας). Επί παραδείγματι, με τη δήλωση αυτή συμφωνεί ποσοστό 73 % των πολιτών που δυσκολεύονται ή δυσκολεύονται πολύ να τα βγάλουν πέρα με το τρέχον εισόδημα του νοικοκυριού τους. Αντιθέτως, με την ίδια δήλωση συμφωνεί ποσοστό 45 % εκείνων που τα βγάζουν πέρα εύκολα ή πολύ εύκολα.
- ★ Ποσοστό 63 % θεωρεί ότι όσοι ανήκουν στο κυβερνών πολιτικό κόμμα έχουν περισσότερες πιθανότητες πρόσληψης. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν μεγάλες διακυμάνσεις μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ όσον αφορά τον βαθμό στον οποίο οι πολίτες θεωρούν ότι η άποψη αυτή ισχύει. Είναι αξιοσημείωτο ότι οι συγκεκριμένες απόψεις είναι συχνότερες μεταξύ πολιτών που δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα.

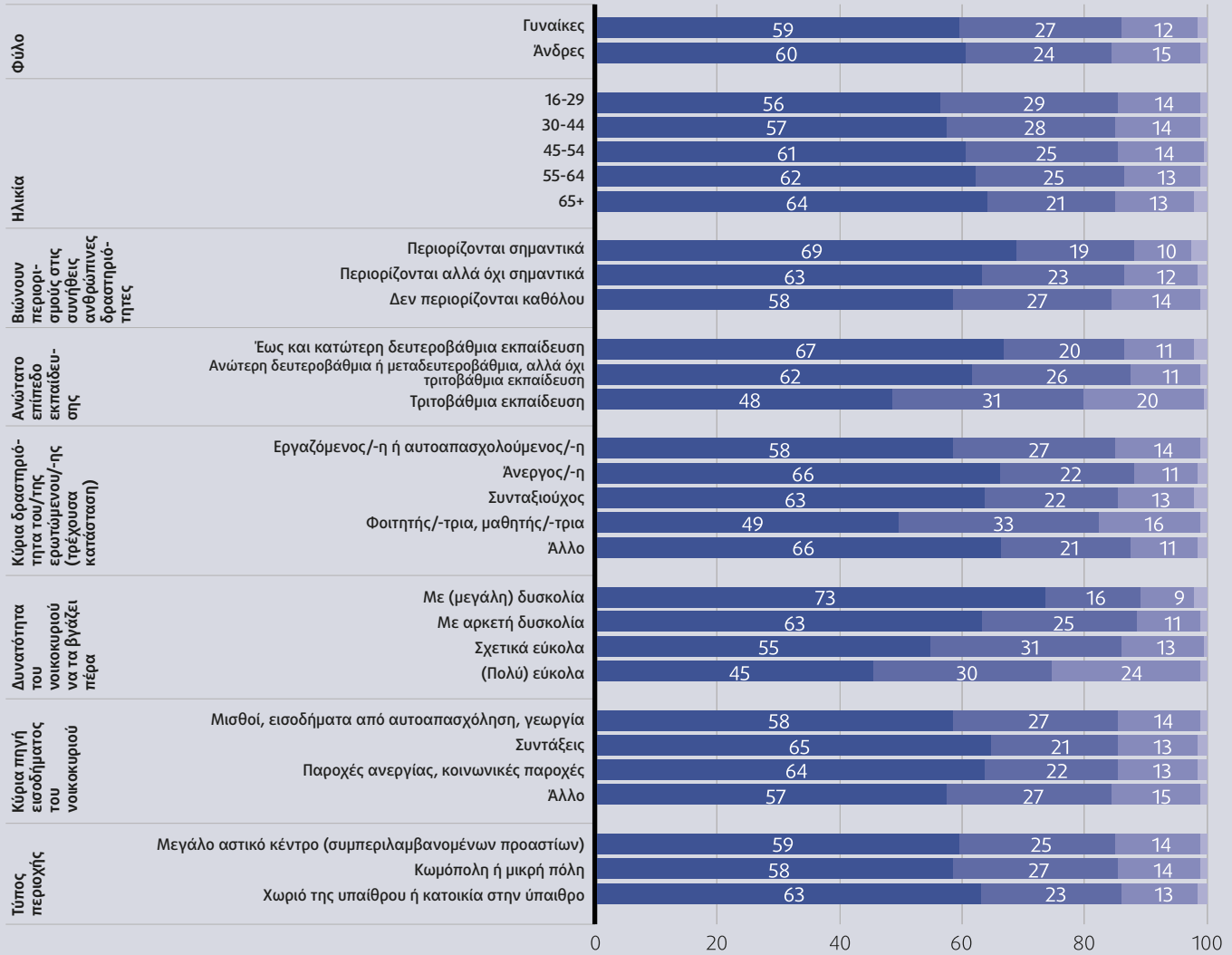
Η δημοκρατία, μαζί με τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου, αποτελεί έναν εκ των τριών πυλώνων στους οποίους θεμελιώνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ και οι τρεις πυλώνες συγκαταλέγονται στις θεμελιώδεις αξίες της Ένωσης, όπως ορίζει το άρθρο 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διάκριση των εξουσιών, οι πολιτικές ελευθερίες, η διαφάνεια και η λογοδοσία είναι διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές μιας στέρεα εδραιωμένης και εύρυθμης δημοκρατίας. Τα ανθρώπινα ή αλλιώς θεμελιώδη δικαιώματα—όπως αναφέρονται στο εσωτερικό πλαίσιο της ΕΕ—είναι μείζονος σημασίας για την ορθή λειτουργία των δημοκρατικών κοινωνιών στην ΕΕ.

Το πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες» της ΕΕ, το οποίο αποσκοπεί στη βελτίωση των συνθηκών συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και στη δημοκρατία σε επίπεδο ΕΕ, αποτελεί σημαντικό στοιχείο της εργαλειοθήκης της ΕΕ για την ενθάρρυνση της συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες. Η **Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης** συνιστά μείζονα πανευρωπαϊκή δημοκρατική διαδικασία που αποσκοπεί στην αποτελεσματικότερη συνεργασία με τους πολίτες της ΕΕ. Πρόκειται για έναν ακόμη μηχανισμό με τον οποίο η ΕΕ προσπαθεί να συνεργαστεί με πολίτες όσον αφορά δημοκρατικές διαδικασίες—σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στον Χάρτη αναφορικά με τα δικαιώματα των πολιτών, όπως το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (άρθρο 39), και το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές (άρθρο 40).

«Τα δικαιώματα του ανθρώπου τηρούνται μόνο για όσους έχουν πολιτικές επαφές. Ο μέσος άνθρωπος είναι απροστάτευτος.»

(Γυναίκα, ηλικίας 65+ ετών, ερωτώμενη στο πλαίσιο της έρευνας, Ισπανία)

ΣΧΗΜΑ 4: ΑΠΟΦΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΟΤΙ «ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΔΕΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΣΑΝ ΕΜΕΝΑ», ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ (ΕΥ-27, %) ^{α), β)}

Σημειώσεις:

^{α)} Εκ του συνόλου των ερωτηθέντων στην ΕΕ-27 από τους οποίους ζητήθηκε να συμπληρώσουν την ενότητα της έρευνας «Ευαισθητοποίηση και ευθύνες σχετικά με τα δικαιώματα» (n = 24,354)· σταθμισμένα αποτελέσματα.

^{β)} Για λεπτομέρειες σχετικά με τις κοινωνικοδημογραφικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται στην ανάλυση, βλ. παράρτημα Ι της κύρια έκθεσης.

- Συμφωνώ πολύ ή τείνω να συμφωνήσω
- Διαφωνώ πολύ ή τείνω να διαφωνήσω
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Δεν γνωρίζω ή προτιμώ να μην απαντήσω

Πηγή: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 («Έρευνα του 2019 για τα θεμελιώδη δικαιώματα») [Τα δεδομένα συλλέχθηκαν σε συνεργασία με τις CBS (NL), CTIE (LU) και Statistics Austria (AT)]

Το ένα τέταρτο των πολιτών θεωρούν ότι η δικαιοσύνη δεν είναι ανεξάρτητη, ενώ ένας στους πέντε πιστεύει ότι οι ΜΚΟ και τα φιλανθρωπικά ιδρύματα δεν είναι ποτέ απαλλαγμένα από κυβερνητικό εκφοβισμό.

ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ FRA 5

Το εύρημα ότι μόνο ένας στους τέσσερις πολίτες της ΕΕ —έως και ένας στους δύο σε ορισμένα κράτη μέλη— θεωρεί ότι οι δικαστές στη χώρα τους δεν μπορούν να ασκήσουν το έργο τους ελεύθεροι από κυβερνητική επιρροή υποδεικνύει ότι είναι αναγκαία η λήψη συγκεκριμένων μέτρων για τη βελτίωση της εμπιστοσύνης του κοινού στην ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Χωρίς την εμπιστοσύνη αυτή, οι μείζονες δημοκρατικές αρχές και τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, καθώς και το δικαίωμα στην ισότητα και τη χρηστή διοίκηση, υπονομεύονται.

Δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, ένας στους πέντε πολίτες θεωρεί ότι οι ΜΚΟ και τα φιλανθρωπικά ιδρύματα δεν είναι ποτέ απαλλαγμένα από κυβερνητικό εκφοβισμό, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να στηρίζουν τις ελευθερίες και τα δικαιώματα των παραγόντων της κοινωνίας των πολιτών.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να συλλέγουν, με συστηματικό τρόπο, ανεξάρτητα και αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με την άποψη της κοινής γνώμης για την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, καθώς και σχετικά με τη δυνατότητα των ΜΚΟ και των φιλανθρωπικών οργανώσεων να λειτουργούν ελεύθερα από κυβερνητική επιρροή. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή και άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ, καθώς και κράτη μέλη, θα αποκτούν πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία για την εκπόνηση δράσεων παρακολούθησης. Τα δεδομένα αυτά μπορούν επίσης να τεκμηριώνουν σημαντικές πρωτοβουλίες, όπως την ετήσια αξιολόγηση της Επιτροπής όσον αφορά το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη.

- ★ Μόνο ένας στους τέσσερις πολίτες (27 %) στην ΕΕ θεωρεί ότι, στη χώρα του, οι δικαστές δεν μπορούν «ποτέ» ή μπορούν «σπάνια» να ασκούν τα καθήκοντά τους ελεύθεροι από κυβερνητική επιρροή. Τα αποτελέσματα κυμαίνονται από 47 % στην Κροατία έως 11 % σε Δανία και Φινλανδία.
- ★ Ποσοστό 37 % των πολιτών στην ΕΕ είναι της άποψης ότι οι ΜΚΟ και τα φιλανθρωπικά ιδρύματα μπορούν τις περισσότερες φορές ή πάντα να λειτουργούν ελεύθερα από κυβερνητικό εκφοβισμό. Εντωμεταξύ, ποσοστό 34 % θεωρούν ότι κάτι τέτοιο συμβαίνει μερικές φορές. Ένας στους πέντε (21 %) πιστεύει ότι αυτό δεν συμβαίνει ποτέ ή πιθανόν να συμβαίνει σπάνια.

Σύμφωνα με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου), τα ανεξάρτητα δικαστήρια είναι σημαντικά για την εγγύηση της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Με την αποτελεσματική δικαστική προστασία, που είναι τόσο θεμελιώδες δικαίωμα όσο και γενική αρχή του δικαίου της ΕΕ, «συγκεκριμενοποιείται» το κράτος δικαίου, όπως υπογραμμίζει το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη νομολογία του βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 1 της ΣΕΕ —λόγου χάρη στην υπόθεση C-64/16, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses* (απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2018, αιτιολογική σκέψη 32).

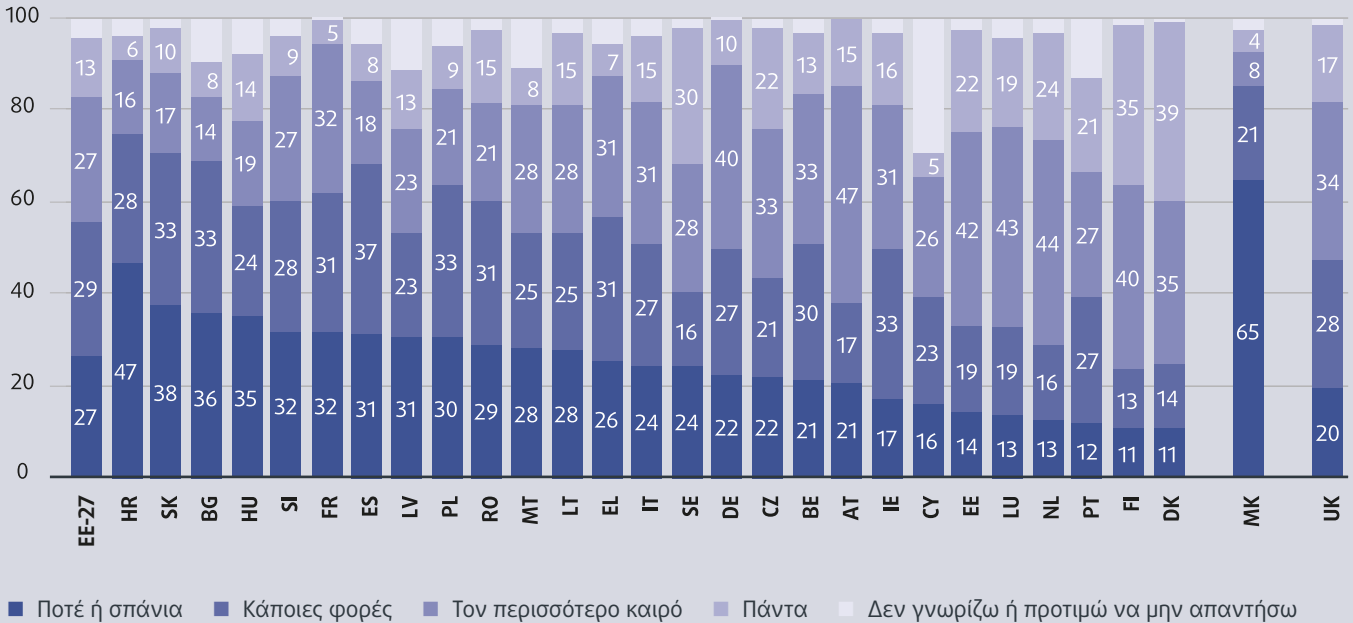
«Χρειάζεσαι διασυνδέσεις για να διοριστείς στο δικαστικό σώμα, οπότε η επιρροή ξεκινάει από το στάδιο αυτό.»

(Γυναίκα, από 45 έως 54 ετών, συμμετέχουσα σε ομάδα-στόχο, Βουλγαρία)

Καμία δημοκρατία δεν μπορεί να ευδοκιμήσει χωρίς ενεργό κοινωνία των πολιτών, όπως υπογραμμίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής *Ενίσχυση του κράτους δικαίου εντός της Ένωσης* που δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2019. Στο πλαίσιο αυτό, ο Χάρτης θεσπίζει τα δικαιώματα στην ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι (άρθρο 12), καθώς και στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης (άρθρο 11). Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν για τα κράτη μέλη της ΕΕ όταν ενεργούν εντός του πεδίου εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ και είναι εξέχουσας σημασίας καθώς αφορούν τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην ΕΕ.

ΣΧΗΜΑ 5: ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΝΑ ΑΣΚΟΥΝ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΑΠΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ, ΑΝΑ ΧΩΡΑ (%) ^{α), β)}

▲
Σημειώσεις:

^{α)} Εκ του συνόλου των ερωτηθέντων στην ΕΕ-27, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Βόρεια Μακεδονία από τους οποίους ζητήθηκε να συμπληρώσουν την ενότητα της έρευνας «Ευαισθητοποίηση και ευθύνες σχετικά με τα δικαιώματα» (n = 26,045)· σταθμισμένα αποτελέσματα.

^{β)} Οι κατηγορίες απαντήσεων που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα ήταν «Ποτέ», «Σπάνια», «Κάποιες φορές», «Τον περισσότερο καιρό», «Πάντα», «Προτιμώ να μην απαντήσω» και «Δεν γνωρίζω». Στο σχήμα, ορισμένες από τις αρχικές κατηγορίες απαντήσεων έχουν συνδυαστεί, όπως υποδεικνύεται στις ετικέτες των κατηγοριών.

Πηγή: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 («Έρευνα του 2019 για τα θεμελιώδη δικαιώματα») [Τα δεδομένα συλλέχθηκαν σε συνεργασία με τις CBS (NL), CTIE (LU) και Statistics Austria (AT)]

ΧΡΗΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Εκείνοι που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη από την παροχή ικανοποιητικών υπηρεσιών από τη δημόσια διοίκηση –όπως άτομα με μακροχρόνια προβλήματα υγείας– αναφέρουν ότι αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες προκλήσεις.

ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ FRA 6

Τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες για τα δικαιώματα των πολιτών όσον αφορά τις δημόσιες υπηρεσίες παρέχονται εγκαίρως και είναι προσβάσιμες σε όλους. Θα πρέπει να εστιάζουν ιδιαίτερα στις ομάδες που έχουν περισσότερο ανάγκη από τις υπηρεσίες αυτές, όπως τα άτομα με μακροχρόνια προβλήματα υγείας ή αναπηρίες, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιωμένων.

- ★ Όσον αφορά τα προβλήματα κατά τη συνδιαλλαγή με τη δημόσια διοίκηση και τις τοπικές αρχές, οι πολίτες αναφέρουν συχνότερα καθυστέρηση ως προς τη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους και δυσκολίες στην εξεύρεση συναφών πληροφοριών.
- ★ Εκείνοι που αντιμετωπίζουν μακροχρόνιους περιορισμούς στις συνήθεις δραστηριότητές τους (λόγω αναπηρίας ή μακροχρόνιων προβλημάτων υγείας), καθώς και όσοι διαθέτουν χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο ή περιορισμένα οικονομικά μέσα, δυσκολεύονται περισσότερο να βρουν πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες που παρέχουν η δημόσια διοίκηση και οι τοπικές αρχές.

- ★ Ένας στους δέκα (11 %) θεωρεί ότι δεν αντιμετωπίστηκε επί ίσοις όροις με άλλους πολίτες από τη δημόσια διοίκηση.

Επί παραδείγματι, ποσοστό 17 % των πολιτών που τα βγάζουν πέρα με δυσκολία ή με μεγάλη δυσκολία πιστεύουν ότι δεν αντιμετωπίζονται επί ίσοις όροις με άλλους πολίτες από τη δημόσια διοίκηση ή τις τοπικές αρχές. Αντιθέτως, την ίδια άποψη έχει ποσοστό 8 % εκείνων που τα βγάζουν πέρα εύκολα ή πολύ εύκολα.

- ★ Οι πολίτες που αντιμετωπίζουν σοβαρούς μακροχρόνιους περιορισμούς στις συνήθεις δραστηριότητες (λόγω αναπηρίας ή μακροχρόνιων προβλημάτων) είναι πιθανότερο να αντιμετωπίζουν προβλήματα όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχουν η δημόσια διοίκηση και οι τοπικές αρχές: ποσοστό 54 % έναντι 39 % για τα άτομα που δεν αντιμετωπίζουν περιορισμούς. Ομοίως, περισσότερες πιθανότητες να αντιμετωπίζουν τέτοια προβλήματα έχουν τα άτομα που δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα με το εισόδημα του νοικοκυριού τους: ποσοστό 48 % έναντι 39 % εκείνων που τα βγάζουν πέρα με σχετική ή με μεγάλη άνεση.

«Ως μητέρα παιδιού με αναπηρία, είναι λυπηρό το πόσο λίγη βοήθεια και καθοδήγηση λαμβάνει κανείς σε σχέση με δικαιώματα, ευκαιρίες κ.λπ.»

(Γυναίκα, από 30 έως 44 ετών, ερωτώμενη στο πλαίσιο της έρευνας, Δανία)

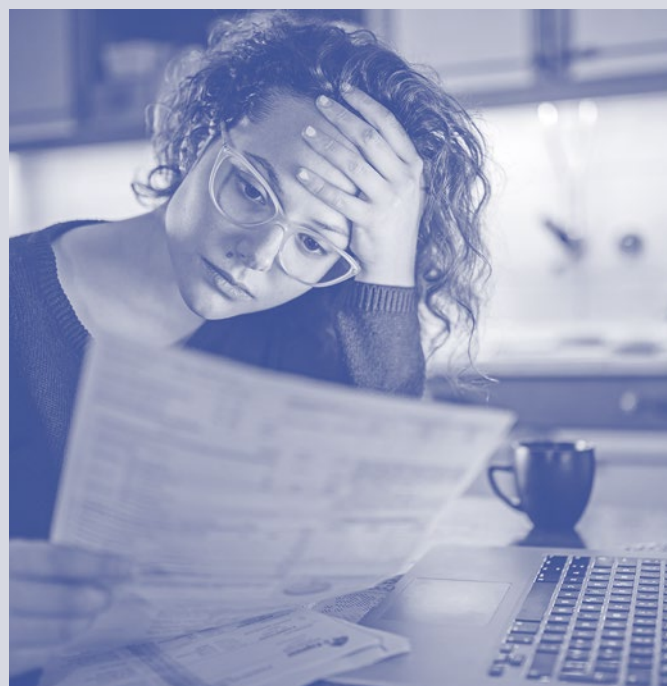
Ωστόσο, οι πολίτες υψηλού μορφωτικού επιπέδου επίσης αναφέρουν υψηλότερο ποσοστό προβλημάτων όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχονται από τη δημόσια διοίκηση και τις τοπικές αρχές, σε σύγκριση με τους πολίτες που έχουν ολοκληρώσει έως και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το εύρημα αυτό ενδεχομένως να αποτυπώνει τις υψηλότερες προσδοκίες που έχουν οι πολίτες υψηλότερου μορφωτικού επιπέδου όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών.

Το δικαίωμα χρηστής διοίκησης, όπως εκφράζεται στο άρθρο 41 του Χάρτη, αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα που συνιστά αναπόσπαστο μέρος της έννομης τάξης της ΕΕ. Ως γενική αρχή του δικαίου της ΕΕ, είναι επίσης δεσμευτικό για τα κράτη μέλη της ΕΕ όταν ενεργούν εντός του πεδίου εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ. Γενικές εθνικές υποχρεώσεις απορρέουν επίσης από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και από τη συναφή νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ειδικότερα σε σχέση με την έννοια της χρηστής διοίκησης. Σύμφωνα με τα ελάχιστα αυτά πρότυπα, κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας εξέταση των υποθέσεων του από τις δημόσιες αρχές. Άλλες συναφείς πτυχές περιλαμβάνουν τη διαφάνεια και την πρόσβαση σε πληροφορίες, που αποτελούν σημαντικά εργαλεία στο πλαίσιο των εθνικών ελέγχων και ισορροπιών.

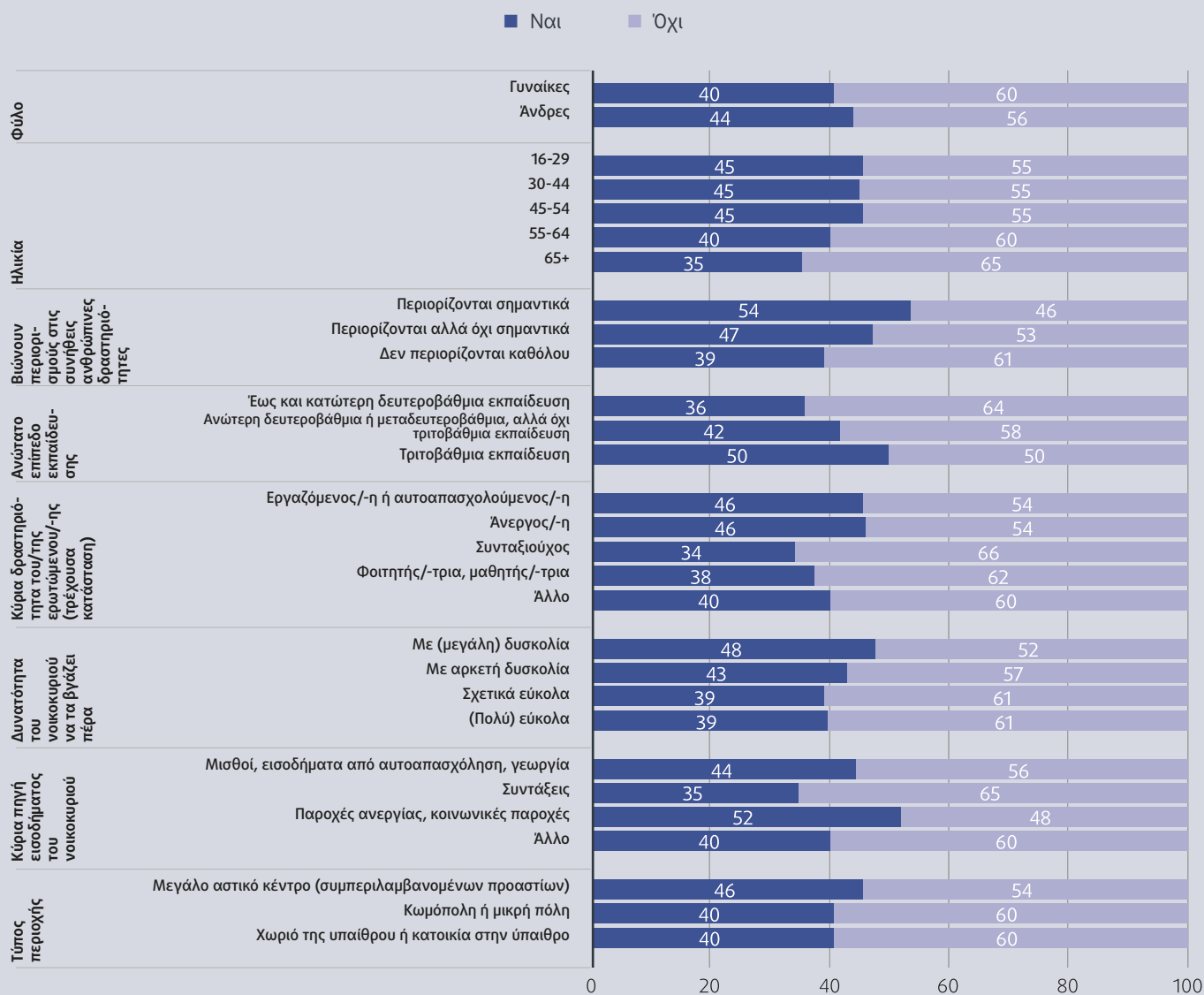
Ο ρόλος της δημόσιας διοίκησης και των τοπικών αρχών όσον αφορά τη διαθεσιμότητα και τον εύληπτο χαρακτήρα των πληροφοριών —υπηρεσία ζωτικής σημασίας υπό κανονικές συνθήκες— αποκτά ύψιστη σημασία σε εξαιρετικές καταστάσεις, όπως η πανδημία του κορονοϊού (COVID-19) του 2020.

«Η δημόσια διοίκηση λειτουργεί με υπερβολικά βραδείς ρυθμούς, ενίοτε χρειάζεται να παρέλθουν εβδομάδες μέχρι τη λήψη απάντησης σε κάποιο ερώτημα και, όταν επιτέλους η απάντηση φτάσει, οι πληροφορίες είναι τόσο συμπυκνωμένες που δεν είναι δυνατόν να κατανοηθούν.»

(Άνδρας, ηλικίας 65+ ετών, ερωτώμενος στο πλαίσιο της έρευνας, Γερμανία)

ΣΧΗΜΑ 6: ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΝΟΣ Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ ΜΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ / ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΝΤΟΣ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΕΝΤΕ ΕΤΩΝ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ, ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ (ΕΕ-27, %) ^{α), β), γ)}

Σημειώσεις:

- α) Εκ του συνόλου των ερωτηθέντων στην ΕΕ-27 από τους οποίους ζητήθηκε να συμπληρώσουν την ενότητα της έρευνας «Εμπειρίες από την καθημερινή ζωή» (n = 26,493)· σταθμισμένα αποτελέσματα.
- β) Η κατηγορία «Ναι» αντιστοιχεί στο ποσοστό των ατόμων που έχουν βιώσει τουλάχιστον ένα εκ των έξι προβλημάτων που αναφέρονται στην έρευνα σε σχέση με τη δημόσια διοίκηση και τις τοπικές αρχές.
- γ) Για λεπτομέρειες σχετικά με τις κοινωνικοδημογραφικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται στην ανάλυση, βλ. παράρτημα Ι της κύρια έκθεσης.

Πηγή: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 («Έρευνα του 2019 για τα θεμελιώδη δικαιώματα») [Τα δεδομένα συλλέχθηκαν σε συνεργασία με τις CBS (NL), CTIE (LU) και Statistics Austria (AT)]

Η διαφθορά αποτελεί μεγαλύτερο πρόβλημα σε ορισμένα κράτη μέλη σε σχέση με άλλα και επηρεάζει ιδίως τον τομέα της υγείας. Το ήμισυ των νέων θεωρούν αποδεκτή τη δωροδοκία χαμηλού επιπέδου.

- ★ Σε ελάχιστους πολίτες στην ΕΕ (4 %) έχει συμβεί δημόσιος λειτουργός ή δημόσιος υπάλληλος να ζητάει ή να περιμένει χάρη, όπως δώρο ή δωρεά, ως αντάλλαγμα για μια συγκεκριμένη υπηρεσία. Εντούτοις, σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ η πρακτική αυτή είναι περισσότερο διαδεδομένη, με έως και έναν στους πέντε πολίτες να έχουν βιώσει τέτοια μορφή διαφθοράς σε ορισμένες χώρες.
- ★ Ιδιαίτερο πρόβλημα θεωρείται ότι αποτελεί η διαφθορά που σχετίζεται με τις υγειονομικές υπηρεσίες. Στην Κροατία, στη Λετονία, στην Ουγγαρία και στη Σλοβακία, ποσοστό άνω του 60 % των πολιτών αναφέρουν ότι, τουλάχιστον μερικές φορές, πρέπει κανείς να προσφέρει δώρο ή να πραγματοποιήσει κάποια άλλη χάρη προκειμένου να έχει καλύτερη αντιμετώπιση στα δημόσια νοσοκομεία.
- ★ Ωστόσο, ένας στους τέσσερις (24 %) θεωρεί ότι η προσφορά δώρου σε δημόσιο λειτουργό ή σε δημόσιο υπάλληλο, προκειμένου να επισπεύσει τις διαδικασίες σε επείγουσες περιπτώσεις, μπορεί να είναι ενίοτε ή και πάντοτε αποδεκτή. Ποσοστό άνω του 50 % των πολιτών στην Κροατία, στη Σλοβακία και στην Τσεχία θα θεωρούσαν αποδεκτό, τουλάχιστον κάποιες φορές, να προσφέρουν δώρο ή να κάνουν χάρη σε δημόσιο λειτουργό ή δημόσιο υπάλληλο με αντάλλαγμα την ταχεία ανταπόκρισή του σε κάποιο επείγον αίτημα. Στον αντίποδα, την ίδια άποψη συμμερίζεται ποσοστό έως 20 % στη Μάλτα, στην Πορτογαλία, στη Σουηδία και στη Φινλανδία.
- ★ Αξιοσημείωτο είναι ότι ποσοστό 48 % των ατόμων ηλικίας 16–29 ετών θα θεωρούσαν αποδεκτό να κάνουν δώρο ή χάρη, έναντι ποσοστού μικρότερου του 35 % άλλων ηλικιακών ομάδων.

Η διαφθορά επηρεάζει τα θεμελιώδη δικαιώματα που προβλέπονται από τον Χάρτη, την ΕΣΔΑ και άλλες διεθνείς πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Πιο συγκεκριμένα, παραβιάζει τις αρχές της ισότητας και της απαγόρευσης διακρίσεων (άρθρα 20 και 21 του Χάρτη). Ανάλογα με τον τομέα —από την απασχόληση έως την υγειονομική περίθαλψη— παραβιάζει και άλλα δικαιώματα.

ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ FRA 7

Η σχέση μεταξύ των υψηλών ποσοστών επικράτησης ή αποδοχής της διαφθοράς και των συνακόλουθων επιπτώσεών τους στα βασικά δικαιώματα των πολιτών — όπως η ισότητα πρόσβασης στις κρατικές υπηρεσίες — πρέπει να αναγνωριστεί και να αντιμετωπιστεί άμεσα από τις δημόσιες διοικήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί εστιάζοντας στους εργαζόμενους σε ορισμένους βασικούς τομείς — όπως η υγειονομική περίθαλψη — όπου παρατηρείται υψηλή επικράτηση διαφθοράς, και σε τμήματα του πληθυσμού, όπως οι νέοι, όπου η αποδοχή ορισμένων μορφών δωροδοκίας φαίνεται να είναι μεγαλύτερη, υπογραμμίζοντας τον παράνομο χαρακτήρα της διαφθοράς και το δικαίωμα των ανθρώπων στη χρηστή διοίκηση και την ισότητα εν προκειμένω.

Όσον αφορά τα κράτη μέλη όπου, σύμφωνα με την έρευνα, η πραγματική διάδοση ή αποδοχή της διαφθοράς μπορεί να είναι μεγαλύτερη, οι κρατικοί φορείς — με τη στήριξη της κοινωνίας των πολιτών — πρέπει να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να περιορίσουν τα αντίστοιχα ποσοστά. Ένας τρόπος για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος είναι να διασφαλιστεί ότι, κατά την εκταμίευση των κονδυλίων της ΕΕ, ιδίως των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, οι προτεινόμενοι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι περιλαμβάνουν αναφορά στο άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ σχετικά με το δικαίωμα στη χρηστή διοίκηση. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να υπάρχει συστηματική παρακολούθηση από τους συναφείς φορείς της ΕΕ, όπως το Ελεγκτικό Συνέδριο και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

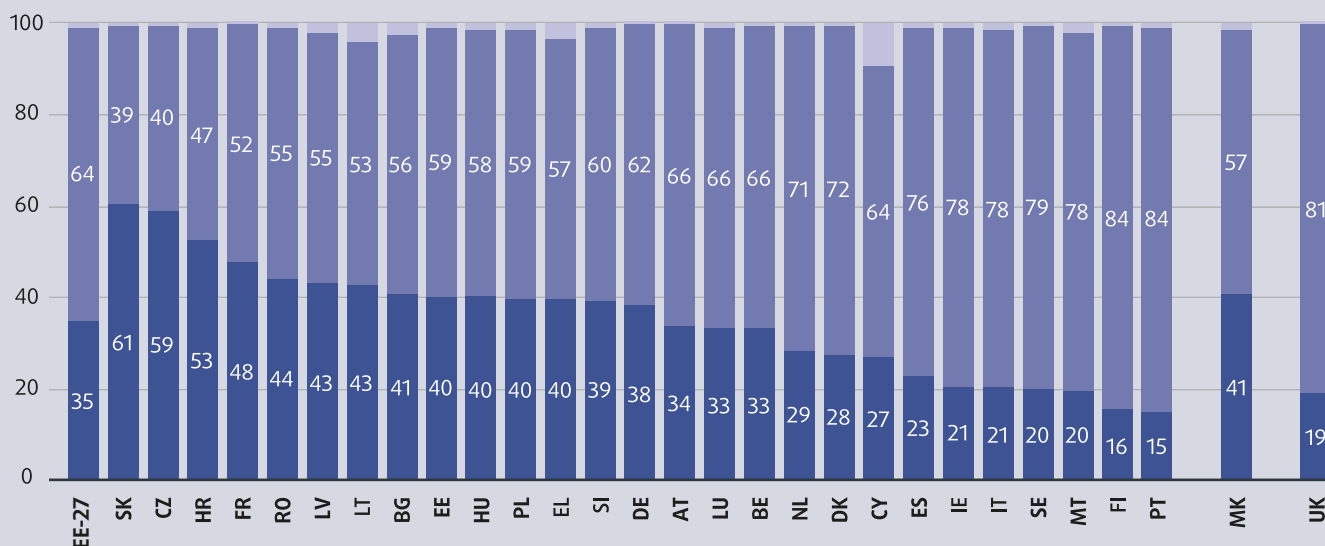
Δεδομένου ότι η διαφθορά συνιστά σημαντικό συστημικό εμπόδιο στην πραγμάτωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, θα πρέπει να καταστεί μόνιμο αντικείμενο παρακολούθησης στο πλαίσιο του νέου ευρωπαϊκού μηχανισμού για το κράτος δικαίου, βάσει αξιόπιστων και συγκρίσιμων στοιχείων. Τούτο μπορεί να ενισχύσει τον ρόλο της ΕΕ σε σχέση με τους υφιστάμενους φορείς που έχουν αντικείμενο την καταπολέμηση της διαφθοράς, ιδίως την ομάδα κρατών κατά της διαφθοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRECO).

Στην πράξη, εκείνα που θίγονται συχνότερα είναι τα κοινωνικά δικαιώματα. Η διαφθορά στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης θίγει το δικαίωμα όλων στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο υγείας (άρθρο 35 του Χάρτη). Στον τομέα της εκπαίδευσης, διακυβεύεται το δικαίωμα εκπαίδευσης (άρθρο 14 του Χάρτη). Από την άλλη πλευρά, η διαφθορά στον δικαστικό τομέα παραβιάζει το δικαίωμα αμερόληπτου δικαστηρίου και πραγματικής προσφυγής (άρθρο 47 του Χάρτη), το οποίο συμβάλλει καθοριστικά στην εφαρμογή όλων των υπόλοιπων δικαιωμάτων του ανθρώπου και στην πρόληψη της ατιμωρησίας. Επιπλέον, η απουσία ανεξάρτητης δικαιοσύνης καλλιεργεί τη δυσπιστία έναντι των δημόσιων θεσμών, υπονομεύοντας τον σεβασμό προς το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία.

«Οι γιατροί στα δημόσια νοσοκομεία πάντα περιμένουν κάποιο δώρο για να σε προσέξουν καλύτερα.»

(Άνδρας, από 16 έως 29 ετών, ερωτώμενος στο πλαίσιο της έρευνας, Κύπρος)

ΣΧΗΜΑ 7: ΑΠΟΦΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΠΟΔΕΚΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΔΩΡΟΥ Ή ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑΡΗΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟ Ή ΔΗΜΟΣΙΟ ΥΠΑΛΛΗΛΟ ΟΤΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ, ΑΝΑ ΧΩΡΑ (%)

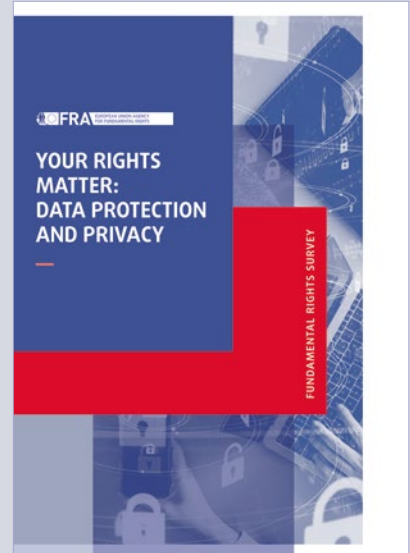
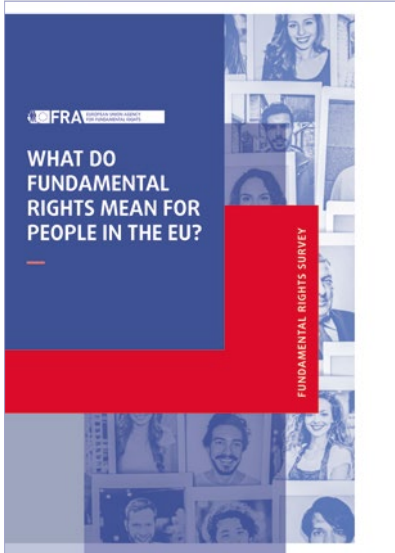
- Αποδεκτό μερικές φορές ή πάντα
- Σε καμία περίπτωση αποδεκτό
- Δεν γνωρίζω ή προτιμώ να μην απαντήσω

Πηγή: FRA, *Fundamental Rights Survey 2019* («Έρευνα του 2019 για τα θεμελιώδη δικαιώματα») [Τα δεδομένα συλλέχθηκαν σε συνεργασία με τις CBS (NL), CTIE (LU) και Statistics Austria (AT)]

▲ Σημείωση:
Εκ του συνόλου των ερωτώμενων στην ΕΕ-27, στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Βόρεια Μακεδονία (n = 34,948)· σταθμισμένα αποτελέσματα.

Η παρούσα περίληψη παρουσιάζει τα κυριότερα ευρήματα της πρώτης έκθεσης του FRA σχετικά με την έρευνα για τα θεμελιώδη δικαιώματα. Ο FRA έχει εκδώσει διάφορα άλλα δημοσιεύματα τα οποία παρουσιάζουν επιλεγμένα αποτελέσματα της έρευνας. Όλα τα δημοσιεύματα είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο του FRA.

EUROPEAN UNION AGENCY
FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

ΠΡΩΘΟΥΜΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΑΣ ΣΕ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗΝ ΕΕ —

Η παρούσα περίληψη παρουσιάζει τα κυριότερα στοιχεία της πρώτης έκθεσης του FRA η οποία βασίζεται στην έρευνά του για τα θεμελιώδη δικαιώματα. Για τις ανάγκες της έρευνας συλλέχθηκαν δεδομένα από περίπου 35 000 πολίτες σχετικά με τις εμπειρίες, τις αντιλήψεις και τη γνώμη τους για μια σειρά θεμάτων που άπτονται με ποικίλους τρόπους των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η περίληψη επικεντρώνεται στα ευρήματα που προέκυψαν από τις απόψεις των ερωτώμενων σχετικά με τα ανθρώπινα —ή θεμελιώδη— δικαιώματα, τις απόψεις και τις αντιλήψεις τους σχετικά με τη λειτουργία των δημοκρατικών κοινωνιών ως πυλώνα επί του οποίου μπορούν να ευδοκιμήσουν τα δικαιώματα του ανθρώπου, και τις σκέψεις τους ή τη συνεργασία τους με δημόσιες υπηρεσίες, καθήκον των οποίων είναι η εφαρμογή του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT GOALS

FRA – ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Βιέννη – Αυστρία

Τηλ. +43 158030-0 – Φαξ +43 158030-699

fra.europa.eu

facebook.com/fundamentalrights

twitter.com/EURightsAgency

linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης